

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΤΜΗΜΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΥ 6-8, 45444-ΙΩΑΝΝΙΝΑ
☎ 26510 27475/31323
E-mail: tee_ioan@tee.gr

Ιωάννινα, 12.05.2023
Αρ. πρωτ.: 490

ΠΡΟΣ:

Το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας
Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού
Περιβάλλοντος & Βιοποικιλότητας
Πατησίων 147 – Τ.Κ.: 112 51 - ΑΘΗΝΑ

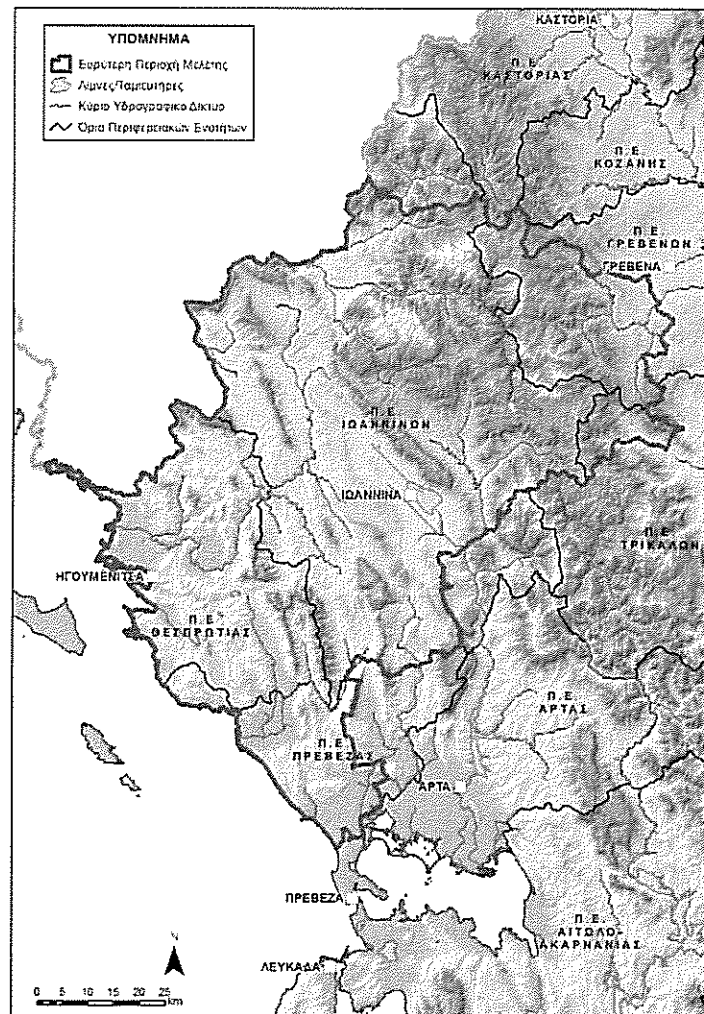
ΘΕΜΑ: Επισημάνσεις παρατηρήσεις του ΤΕΕ Τμήματος Ηπείρου για την: Μελέτη11α: «Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura 2000 της Περιφέρειας Ηπείρου και Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας (μέρους)/ Ανατολικό Τμήμα»

Εισαγωγή/ Αναφορά στην περιοχή μελέτης

Η αρχή του χωροταξικού σχεδιασμού γίνεται στην Ελλάδα στις αρχές του 2000 με την έγκριση των πρώτων Περιφερειακών Σχεδίων. Αντίστοιχα, η αντιμετώπιση του προβλήματος έλλειψης Προεδρικών Διαταγμάτων σε πολλές περιοχές Natura 2000 της χώρας, εκκίνησε με την ανάθεση - σταδιακά, έως τον Φεβρουάριο του 2019 - εκπόνησης Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών για το σύνολο των προστατευόμενων περιοχών, οχτώ χρόνια μετά από την θέσπιση (Ν. 3937/2011, ΦΕΚ 60/Α/31-3-2011) του εθνικού καταλόγου των 239 περιοχών, Τόπων Κοινοτικής Σημασίας που χαρακτηρίζονται ως Ειδικές Ζώνες Διατήρησης του Δικτύου Natura 2000.

Οι Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες (ΕΠΜ) και εν συνεχεία τα Σχέδια Διαχείρισης (ΣΔ) και τα Προεδρικά Διατάγματα (ΠΔ) που θα προκύψουν μετά την έγκριση των πρώτων, απαντούν στην έλλειψη καθεστώτος προστασίας των Περιοχών Natura, καθώς απουσίαζε από αυτές ο καθορισμός και η διαβάθμιση ζωνών προστασίας, η εξειδίκευση των χρήσεων γης, τα μέτρα, τα έργα, οι δράσεις και η παρακολούθηση των περιοχών, για την ικανοποιητική διατήρηση των προστατευτέων αντικειμένων. Κατά συνέπεια η εκπόνηση των ΕΠΜ, κρίνεται αναγκαία και απαραίτητη, για να επιτευχθούν η προστασία και η διαχείριση ευαίσθητων οικοσυστημάτων έστω και καθυστερημένα, δεδομένου του γεγονότος ότι η Ευρωπαϊκή Περιβαλλοντική Οδηγία 92/43/ΕΚ για τους οικότοπους χρονολογείται από το 1992, περίπου τριάντα χρόνια πριν. Υποδεχόμαστε ως εκ τούτου θετικά τη Μελέτη 11: «Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura 2000 της Περιφέρειας Ηπείρου και Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας (μέρους)».

Η περιοχή μελέτης βρίσκεται στη δυτική ηπειρωτική Ελλάδα. Περιλαμβάνει είκοσιπέντε (25) περιοχές του Δικτύου Natura 2000, που κατανέμονται στις Περιφέρειες Ηπείρου (κυρίως), Δυτικής Μακεδονίας και Θεσσαλίας (πολύ μικρό τμήμα) και ειδικότερα, στις Περιφερειακές Ενότητες Θεσπρωτίας, Ιωαννίνων, Πρεβέζης, Γρεβενών και Τρικάλων. Δομείται και εξετάζεται ως δύο διακριτά τμήματα. Το Ανατολικό, στο οποίο εντάσσονται δεκατρείς (13) περιοχές και το Δυτικό με δώδεκα (12) περιοχές. Στο Ανατολικό, για το οποίο στην παρούσα αναφορά θα υποβάλουμε εν' συνεχεία παρατηρήσεις, επισημάνσεις και προτάσεις, από την ομαδοποίηση των δεκατριών περιοχών με κριτήρια, διακεκριμένα γεωμορφολογικά και τοπικά στοιχεία, αλλά και διαφορετικού βαθμού και τύπου πιέσεις, απειλές και ανθρωπογενείς επιδράσεις, προκύπτουν δύο διακριτές υποομάδες. Η πρώτη περιλαμβάνει δύο (2) περιοχές Natura την λίμνη Παμβώτιδα και την ευρύτερη περιοχή πέριξ αυτής και χαρακτηρίζεται ως «σύνθετη Περιοχή Προστασίας της Βιοποικιλότητας (σΠΠΒ) Λίμνης Παμβώτιδας». Η δεύτερη περιλαμβάνει τις υπόλοιπες ένδεκα (11) περιοχές Natura και χαρακτηρίζεται ως Εθνικό Πάρκο Βόρειας Πίνδου.

2.Γενικές Παρατηρήσεις επί του συνόλου των περιεχομένων της μελέτης

2.1 Απουσιάζει από το κείμενο η μη Τεχνική Περίληψη ή Σύνοψη. Σκοπός της μη τεχνικής περίληψης, είναι να καταστήσει τη μεθοδολογία, τα καίρια θέματα και πορίσματα της μελέτης προσβάσιμα και ευκόλως κατανοητά στο ευρύ κοινό καθώς και στους φορείς λήψης αποφάσεων. Η περίληψη θα μπορούσε να αποτελεί μέρος της μελέτης, ή να διατίθεται σε ξεχωριστό τεύχος για να διασφαλίζεται ευρύτερη διάχυση.

2.2 Το υπόβαθρο εφαρμογής της οριοθέτησης των ζωνών δημιουργεί τεράστια δυσκολία στο να αναγνώσεις και να διακρίνεις ευκρινώς και γρήγορα τις περιοχές. Θα έπρεπε να υπάρχει υπόβαθρο ΕΚΧΑ με σημεία αναφοράς, δρόμους, οικισμούς κλπ. Σημειώνουμε ακόμη ότι αυτό έχει ως αποτέλεσμα τα όρια των ζωνών να μην είναι ευκρινή.

2.3 Να διευκρινιστεί αν έχει εκδοθεί η σχετική Υπουργική Απόφαση και αν οι εν λόγω ΕΠΜ έχουν εναρμονιστεί με αυτή καθώς, σύμφωνα με την παράγραφο 2, του άρθρου 47, του Ν.4685/2020, «*Η περιοχή που καλύπτει κάθε ειδική περιβαλλοντική μελέτη, η διαδικασία σύνταξης και έγκρισης, όπως και οι προδιαγραφές των ειδικών περιβαλλοντικών μελετών ορίζονται με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.*»

2.4. Να παρασχεθούν διευκρινίσεις, για τις περιοχές των Μαστοροχωρίων, Φούρκας, Αετομηλίτσας, Όρος Γράμμος, οργανικά ενταγμένων στην Πίνδο, που απουσιάζουν από την περιοχή μελέτης και ανήκουν στο Βόρειο Τμήμα της Π.Ε. Ιωαννίνων.

2.5 Δεν εξετάζεται η σκοπιμότητα των προτεινόμενων μέτρων προστασίας σε συνέχεια της τεκμηρίωσης της σημασίας του προστατευτέου αντικειμένου.

2.6 Δεν εξετάζεται η τάση εξέλιξης της περιοχής μελέτης χωρίς το πλαίσιο προστασίας των προτεινόμενων έργων.

2.7 Απουσιάζουν οι εναλλακτικές λύσεις και εξετάζεται μόνο η περίπτωση της μηδενικής λύσης. Παράλληλα απουσιάζει και ο χάρτης εναλλακτικών λύσεων.

2.8 Δεν συμπεριλαμβάνεται στη Μελέτη το Σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος, αν και υπάρχει στον τίτλο και δεν είναι σαφώς προσδιορισμένο το Σχέδιο Διαχείρισης των Προστατευόμενων Περιοχών.

2.9. Καθορισμός ορίων ζωνών/ ορίων οικισμών/ κυρωμένοι δασικοί χάρτες

Η μελέτη συμπεριλαμβάνει τα στοιχεία των μερικώς κυρωμένων δασικών χαρτών (όπως αναφέρεται ακολούθως), γεγονός που σημαίνει ότι δεν έχουν συμπεριληφθεί τα δεδομένα των δασικών χαρτών οι οποίοι έχουν καταστεί οριστικοί και έχουν πλήρη αποδεικτική ισχύ από τον Νοέμβριο του 2022.

Οι διαπιστώσεις αυτές προκαλούν αμφιβολίες σε ότι αφορά τον οριστικό και αμετάκλητο χαρακτήρα των δασικών εκτάσεων της μελέτης αλλά και ως προς τα όρια των οικισμών. Οι αναφορές από το κείμενο που αποδεικνύουν το ανωτέρω είναι:

✓ Στη σελ. 544 του Κεφαλαίου 4, στην ενότητα «4.3.3.2 Καθορισμός ορίων ζωνών» αναφέρεται ότι:

«Ο καθορισμός των ορίων γίνεται με κατά το δυνατόν σταθερά φυσικά ή τεχνητά γραμμικά στοιχεία του εδάφους (π.χ. δρόμοι, κοίτες ποταμών, αναχώματα, κανάλια κ.λπ.) ή νοητές πολυγωνικές γραμμές που συνδέουν σημεία οριζόμενα από γεωγραφικές συν/νες του συστήματος αναφοράς ΕΓΣΑ 87. Το υπόβαθρο εφαρμογής είναι αυτό των ορθοφωτοχαρτών της ΕΚΧΑ. Όπου κρίθηκε απαραίτητο για την οριοθέτηση των επιμέρους ζωνών χρησιμοποιήθηκαν επίσης:

• Τα όρια των εκτάσεων που διέπονται από τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, σύμφωνα με τους μερικώς κυρωμένους δασικούς χάρτες της περιοχής (εφόσον υπήρχαν)»

✓ Επιπλέον στη σελ. 545 του Κεφαλαίου 4, στην ενότητα «4.3.3.2 Καθορισμός ορίων ζωνών» αναφέρεται ότι:

«Ως όρια οικισμών με εγκεκριμένα όρια, χρησιμοποιήθηκαν τα στοιχεία της εφαρμογής <http://gis.epoleodomia.gov.gr> σε συνδυασμό με στοιχεία της ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ, όπως αυτά χρησιμοποιήθηκαν στα πλαίσια του έργου των δασικών χαρτών.

Τα όρια αυτά εξαιρούνται της χαρτογραφικής απεικόνισης της ζωνοποίησης και επισημαίνονται κατάλληλα στα γεωγραφικά αρχεία.»

✓ Επιπρόσθετα:

«Σε ό,τι αφορά τους εγκεκριμένους οικισμούς χωρίς οριοθετημένα όρια, έχει επιλεχθεί η ακόλουθη λύση:

• Χρησιμοποιήθηκαν τα άτυπα όρια της ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ, όπως αυτά χρησιμοποιήθηκαν στα πλαίσια του έργου των δασικών χαρτών.»

Με την υπ. αριθ. 19448/19-02-2021 (ΑΔΑ: 6ΑΕΘΟΡ1Γ-ΝΑΩ) απόφαση της Διεύθυνσης Δασών Ιωαννίνων στις 19-02-2021, αναρτήθηκαν στον ειδικό διαδικτυακό τόπο ανάρτησης Δασικών Χαρτών και υποβολής αντιρρήσεων της ιστοσελίδας του Ν.Π.Δ.Δ. “Ελληνικό Κτηματολόγιο” (https://www.ktimanet.gr/CitizenWebApp/Entrance_Page.aspx) οι Δασικοί Χάρτες όλων των προ-Καποδιστριακών Ο.Τ.Α. της Π.Ε. Ιωαννίνων.

3. Ειδικές παρατηρήσεις που αφορούν στην σύνθετη Περιοχή Βιοποικιλότητας Λίμνης Παμβώτιδας

3.1. ΟΡΟΣ ΜΙΤΣΙΚΕΛΙ (ΕΖΔ)

Σύμφωνα με τη μελέτη, η περιοχή GR2130008, ΟΡΟΣ ΜΙΤΣΙΚΕΛΙ εντάσσεται στο Εθνικό Πάρκο Βόρειας Πίνδου με το κάτωθι σκεπτικό:

«Λαμβάνοντας υπόψη τη συνέργεια όλων των ανωτέρω κριτηρίων στην προστασία και διατήρηση του προστατευτέου αντικειμένου, αξιοποιώντας χωρικές και οικολογικές συνάφειες, εξαρτήσεις και συσχετίσεις φυσικών πόρων, το προηγούμενο ιστορικό προστασίας, τις αρμοδιότητες διοίκησης και διαχείρισης των περιοχών προτείνεται η δημιουργία μιας σύνθετης Περιοχής Προστασίας της Βιοποικιλότητας και ενός Εθνικού Πάρκου με συνένωση επιμέρους περιοχών Natura, ως ακολούθως»:

ΕΛΝΡ21311 Εθνικό Πάρκο Βόρειας Πίνδου			
Κωδικός	Ονομασία Περιοχής	Περιφέρεια / ΠΕ	Μονάδα Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών
GR1310001	ΒΑΣΙΛΙΤΣΑ	ΗΠΕΙΡΟΥ- Δ.ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ/ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ-ΤΡΕΒΕΝΩΝ	6 ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΙΝΔΟΥ
GR1310002	ΒΑΣΙΛΙΑ ΚΑΛΑΝΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΤΗ ΛΙΜΝΗ ΑΔΟΥ		
GR1310003	ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΠΙΝΔΟΥ (ΒΑΣΙΛΙΑ ΚΑΛΑΝΤΑ) - ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ		
GR1310004	ΟΡΗ ΟΡΜΑΚΑΣ ΚΑΙ ΣΤΟΥΡΤΙΑΚΑΣ	Δ.ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ/ ΤΡΕΒΕΝΩΝ	
GR2130001	ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΒΙΚΟΥ - ΑΔΟΥ	ΗΠΕΙΡΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	
GR2130002	ΚΟΡΥΦΕΣ ΟΡΟΥΣ ΣΙΔΟΛΙΚΑ	ΗΠΕΙΡΟΥ-ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ/ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ-ΤΡΙΚΑΛΩΝ	
GR2130004	ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΣΑΓΟΡΙΟΥ	ΗΠΕΙΡΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	
GR2130006	ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΤΕΘΟΥ (ΑΝΗΛΙΟ - ΚΑΤΑΡΑ)	ΗΠΕΙΡΟΥ-ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ/ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ-ΤΡΙΚΑΛΩΝ	
GR2130008	ΟΡΟΣ ΜΙΤΣΙΚΕΛΙ	ΗΠΕΙΡΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	
GR2130009	ΟΡΟΣ ΤΥΜΦΗ (ΓΥΛΗΜΗΛΑΙ)		
GR2130011	ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΣΑΓΟΡΙ ΚΑΙ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΟΡΟΥΣ ΜΙΤΣΙΚΕΛΙ		

ΕΛΒΑ21312 σύνθετη Περιοχή Προστασίας της Βιοποικιλότητας Λίμνης Παμβώτιδας (Ιωαννίνων)			
Κωδικός	Ονομασία Περιοχής	Περιφέρεια / ΠΕ	Μονάδα Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών
GR 2130012	«ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΟΛΗΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ»	ΗΠΕΙΡΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	7 ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΗΠΕΙΡΟΥ
GR 2130005	«ΛΙΜΝΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ (ΠΑΜΒΩΤΙΔΑ)»		

Θα πρέπει να επανεξεταστεί η ένταξη της περιοχής Natura GR2130008 «ΟΡΟΣ ΜΙΤΣΙΚΕΛΙ» στη σΠΠΒ Λίμνης Παμβώτιδας, διότι γειτνιάζει και συνδέεται οργανικά με τη λίμνη Παμβώτιδα και για οποιαδήποτε νέα δραστηριότητα που αιτείται αδειοδότησης εντός των ορίων της, θα πρέπει να εξετάζεται η συνέργεια των επιπτώσεών της με το οικοσύστημα της περιοχής GR 2130005 «*Λίμνη Ιωαννίνων (Παμβώτιδα)*». Εξάλλου η GR2130008 εντάσσεται στα όρια αρμοδιοτήτων του πρώην Φορέα Διαχείρισης Λίμνης Παμβώτιδας Ιωαννίνων (ΦΔΛΠ).

3.2. Περιφερειακά Σχέδια Διαχείρισης

3.2.1 Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) Ηπείρου

Αν και στο κείμενο της μελέτης, γίνεται αναφορά στο ΠΕΣΔΑ Ηπείρου, δεν εξετάζεται ως υπερκείμενος σχεδιασμός, δεν έχει ληφθεί υπόψιν το γεγονός ότι ο ΠΕΣΔΑ Ηπείρου βρίσκεται σε διαδικασία αναθεώρησης και δεν λαμβάνονται υπόψιν οι προβλέψεις των Τοπικών Σχεδίων Διαχείρισης Αποβλήτων (ΤΣΔΑ) των Δήμων, στα πλαίσια των οποίων προτείνονται οι χωροθετήσεις εγκαταστάσεων περιβαλλοντικών υποδομών.

Δεν γίνεται καμία πρόβλεψη για την περίπτωση εκσυγχρονισμού, επέκτασης, βελτίωσης ή τροποποίησης των περιβαλλοντικά αδειοδοτημένων και υφιστάμενων έργων ή δραστηριοτήτων, καθώς εντός της μελετώμενης περιοχής, έχουν αδειοδοτηθεί και κατασκευαστεί εγκαταστάσεις που εμπίπτουν στην Ομάδα 4 «Συστήματα Περιβαλλοντικών Υποδομών», της Υ.Α. 37674/2016 (ΦΕΚ 2471/Β΄) «*Τροποποίηση και κωδικοποίηση της υπουργικής απόφασης 1958/2012 - Κατάταξη δημοσίων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες και υποκατηγορίες σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 4 του Ν. 4014/21.9.2011 (ΦΕΚ 209/Α/2011) όπως αυτή έχει τροποποιηθεί και ισχύει*», όπως τροποποιήθηκε - κωδικοποιήθηκε και ισχύει. Κάποιες από αυτές έχουν αδειοδοτηθεί προ της ισχύος του ΠΔ 59/2018 «*Κατηγορίες και περιεχόμενο χρήσεων γης*».

3.2.2 Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ) Ηπείρου

Στο εγκεκριμένο ΣΔΛΑΠ Ηπείρου, προβλέπεται η εκπόνηση Ειδικών Υδρογεωλογικών Μελετών για τον καθορισμό των ζωνών προστασίας των σημείων ή πεδίων υδροληψίας. Δεν υπάρχει σχετική μέριμνα στη Μελέτη για τα υφιστάμενα σημεία υδροληψίας όπως είναι καταγεγραμμένα στο Εθνικό Μητρώο Σημείων Υδροληψίας (Ε.Μ.Σ.Υ.).

3.3. Πρόταση για νέες χρήσεις στο ΠΔ 59/2018

Η χρήση «glamping» που δημιουργεί προβληματισμό στους μελετητές είτε για την ένταξή της στη χρήση Τουριστικό Κατάλυμα (15) είτε για την αλλαγή του ΠΔ 59/2018, άποψή μας είναι ότι επειδή συνδέεται εννοιολογικά με την ειδική χρήση τουριστικά καταλύματα, μπορεί να ενταχθεί σε αυτή εις τρόπον ώστε να μην δημιουργηθεί αναγκαιότητα τροποποίησης του ΠΔ 59/2018, με ό,τι προβλήματα και καθυστερήσεις μπορεί να προκύψουν από αυτό.

Σε ότι αφορά στα έργα αντιπλημμυρικής προστασίας και πυροπροστασίας επισημαίνεται ότι δεν συνιστούν χρήση γης, αλλά τεχνικά έργα που αδειοδοτούνται κατά περίπτωση σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

3.4. Κτηνοτροφικές - πτηνοτροφικές εγκαταστάσεις

Δεν υπάρχει πρόβλεψη για τη χωροθέτηση μονάδων επεξεργασίας αποβλήτων και παραγωγής βιοαερίου στις υφιστάμενες κτηνοτροφικές – πτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, στα πλαίσια της ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων σύμφωνα με τις αρχές της κυκλικής οικονομίας.

Επιπλέον **δεν τεκμηριώνεται για ποιον λόγο απαγορεύεται η εγκατάσταση νέων πτηνοτροφικών εγκαταστάσεων** τηρώντας την κείμενη νομοθεσία περί περιβαλλοντικής αδειοδότησης. Δίνεται η δυνατότητα εγκατάστασης μόνο νέων μικρών πτηνοκτηνοτροφικών εγκαταστάσεων, δυναμικότητας έως 10 ισοδύναμων ζώων, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και μετά από γνωμοδότηση της ΜΔΠΠ. Θεωρούμε ότι θα πρέπει να επιτρέπεται η χρήση, η συντήρηση και η ανακατασκευή των νομίμως υφιστάμενων κτηνοτροφικών & πτηνοτροφικών εγκαταστάσεων, μετά από γνωμοδότηση της ΜΔΠΠ, ανεξαρτήτως της δυναμικότητάς τους. Να επιτρέπονται οι επεκτάσεις νομίμως υφιστάμενων κτηνοτροφικών & πτηνοτροφικών εγκαταστάσεων, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις σε ότι αφορά τη δυναμικότητά τους. Τέλος, στις **ΖΔΟΕ 20-26** και στη **ΖΒΔΦΠ 17** να επιτρέπονται, πλέον των ανωτέρω και οι νέες κτηνοτροφικές & πτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, εφόσον επιτρέπεται από τη ΖΟΕ Ιωαννίνων και το ΣΧΟΟΑΠ Μπιζανίου.

3.5. Βιομηχανική Περιοχή Ιωαννίνων (ΒΙ.ΠΕ. Ιωαννίνων)

Στη μελέτη **δεν γίνεται αναφορά στην ΒΙ.ΠΕ. Ιωαννίνων και δεν απεικονίζεται στους σχετικούς χάρτες.** Σημειώνουμε ότι επίκειται επέκταση της Βιομηχανικής Περιοχής που εν μέρει εντάσσεται στη Ζώνη Βιώσιμης Διαχείρισης Φυσικών Πόρων.

3.6. Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων Ιωαννίνων (Ε.Ε.Λ.)

Η ΕΕΛ Ιωαννίνων που βρίσκεται ανατολικά του Αερολιμένος Ιωαννίνων και κατάντη των οικισμών Αγίας Μαρίνας και Κρύας, δεν αναφέρεται ούτε στη μελέτη ούτε απεικονίζεται στον χάρτη. Σύμφωνα με τη μελέτη η περιοχή εντάσσεται σε Ζώνη Διατήρησης Οικοτόπων και Ειδών, γεγονός που είναι προβληματικό, καθώς δεν επιτρέπεται ως χρήση και επομένως δεν θα επιτραπεί μελλοντικά η επέκτασή της. Στην πεδινή αυτή περιοχή θα πρέπει να αλλάξει το καθεστώς προστασίας από ΖΔΟΕ σε ΖΒΔΦΠ, γιατί με βάση τη θέση αυτή της ΕΕΛ έχουν σχεδιαστεί τα υφιστάμενα και μελλοντικά δίκτυα αποχέτευσης, καθώς βρίσκεται στη χαμηλότερη στάθμη του Λεκανοπεδίου Ιωαννίνων.

3.7. Λίμνη Παμβώτιδα

3.7.1 Δεν οριοθετείται η χερσαία περιοχή σε σχέση με την περιοχή των Καλαμιώνων.

3.7.2 Πάγια θέση του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, Τμήμα Ηπείρου, είναι ότι η στάθμη της λίμνης ορίζεται στο ύψος της στάθμης του υπερχειλιστή (469,54 μ), με βάση το οποίο θα πρέπει να υλοποιούνται οι εργασίες καθαρισμού της λίμνης.

4. Παρατηρήσεις επί του Κεφαλαίου 5: Προτάσεις διαχείρισης της σΠΠΒ

4.1. Πρώτη φορά μπαίνουν στον δημόσιο διάλογο έργα απαραίτητα για την οικολογική ισορροπία του λιμναίου περιβάλλοντος («Αποκατάσταση υδάτων στο ανάχωμα Αμφιθέας, λειτουργία αθλητικών εγκαταστάσεων και προστασίας παρόχθιων εκτάσεων περιοχών Αμφιθέας και Περάματος (MM21312CJ0204)», «Οικολογική στάθμη λίμνης Παμβώτιδας (MM21312CJ0205)», «Επαναδημιουργία τμήματος της λίμνης Λαψίστας (MM21312CJ0206)», «Κατάργηση του υπάρχοντος κρηπιδώματος»). Η υδραυλική σύνδεση στο ανάχωμα Αμφιθέας, ο έλεγχος της οικολογικής στάθμης της λίμνης Παμβώτιδας, η επαναδημιουργία της λίμνης Λαψίστας, αλλά και η κατάργηση του κρηπιδώματος, αφορούν έργα εξαιρετικής σημασίας για το λιμναίο οικοσύστημα. Θα πρέπει όμως να προταθεί προτεραιοποίηση τους, καθώς και να αξιολογηθούν οι υφιστάμενες μελέτες ως προς την αναγκαιότητα επικαιροποίησής τους. Έτσι, θα πρέπει να προηγηθούν τα μέτρα MM21312CJ0204 & MM21312CJ0205 και από τα αποτελέσματά τους να ακολουθήσει η αναγκαιότητα για το μέτρο 6 «Επαναδημιουργία τμήματος της λίμνης Λαψίστας» (MM21312CJ0206).

- 4.2 Στα μέτρα συμπεριλαμβάνονται τεχνικά έργα για τα οποία έχουν ήδη εδώ και χρόνια εκπονηθεί οι μελέτες, οι οποίες θα πρέπει να επικαιροποιηθούν. Επιπλέον για την υλοποίηση των έργων που συμπεριλαμβάνονται στα προτεινόμενα μέτρα, θα πρέπει να έχει εκ των προτέρων ελεγχθεί και η ωριμότητα των μελετών (εξασφάλιση συνόλου αδειοδοτήσεων κλπ)
- 4.3 Δεν γίνεται ιεράρχηση και χρονική προτεραιοποίηση στον κατάλογο των μέτρων. Για παράδειγμα το μέτρο MM21312CF0401, «Καθαρισμός επιπλεόντων απορριμμάτων και συλλογή τους στις εκβολές των αγωγών ομβρίων», θα πρέπει να υλοποιηθεί παράλληλα με το μέτρο MM21312CA1101 για τη μείωση διάχυτης ρύπανσης σε επιφανειακά ή υπόγεια ύδατα από γεωργικές δραστηριότητες και να το ακολουθεί στον πίνακα των μέτρων.
- 4.4 Όσον αφορά την κατηγορία μέτρων «CA11 Μείωση διάχυτης ρύπανσης σε επιφανειακά ή υπόγεια ύδατα από γεωργικές δραστηριότητες», δεν παρουσιάζεται ένας συνολικός σχεδιασμός των προτεινόμενων μέτρων, δεν υπάρχει ενδεικτική χωροθέτησή τους, δεν εξετάζονται εναλλακτικές λύσεις και τέλος δεν εξετάζεται η σκοπιμότητα των συγκεκριμένων έργων που προτείνονται. Χρήσιμο θα ήταν να απεικονιστούν στον χάρτη των προτεινόμενων ζωνών προστασίας. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι αναφέρονται συγκεκριμένα προτεινόμενα έργα, διαστασιολογούνται σε επίπεδο έργου οι λίμνες σταθεροποίησης και υπάρχουν συγκεκριμένοι προϋπολογισμοί ανά κατηγορία μελέτης, χωρίς να τεκμηριώνεται ο τρόπος προεκτίμησης των αμοιβών. Τέλος σχετικά με τη μελέτη έργων πεδινής υδρονομίας, δεν έχει συμπεριληφθεί η κατασκευή και λειτουργία του πρόσφατα κατασκευασμένου αρδευτικού δικτύου. Ενώ θα έπρεπε να ληφθούν υπόψιν τα αποτελέσματα της μέχρι σήμερα λειτουργίας του (μετρήσεις ποιοτικού και ποσοτικού ελέγχου κλπ)
- 4.5 Στον Πίνακα 5.3-2 Στόχοι διαχείρισης GR2130005, Λίμνη Ιωαννίνων (ΕΖΔ – ΖΕΠ), δεν αποσαφηνίζεται πως προκύπτουν οι Γενικοί στόχοι.
- 4.6 Δεν υπάρχει ιεράρχηση των προτεινόμενων μέτρων προστασίας, σε σχέση με την κατηγοριοποίηση ως προς το καθεστώς προστασίας των προστατευόμενων ειδών.
- 4.7 Δεν είναι σαφής ο τρόπος κοστολόγησης των μέτρων - έργων, ενώ σε κάποια από αυτά οι προϋπολογισμοί χρειάζονται επικαιροποίηση (προϋπολογισμοί έτους 2013).

- 4.8 Ορισμένα έργα εντελώς ακαθόριστα, δίνονται απλά σαν τίτλοι, π.χ. MM21312CF0203 «Αναδιαμόρφωση τμήματος της ακτογραμμής, στο νοτιοδυτικό τμήμα της λίμνης - Τεχνητές ιχθυολεκάνες». Δεν αποσαφηνίζεται η σκοπιμότητά τους και απουσιάζει η συνολική απεικόνισή τους σε χάρτη.
- 4.9 Όσον αφορά το μέτρο «Εφαρμογή δράσεων περιορισμού ανεξέλεγκτων αντλήσεων και νερού άρδευσης» (MM21312CA1501), επισημαίνεται ότι ήδη είναι σε εφαρμογή η σχετική νομοθεσία για τις άδειες χρήσης νερού καθώς και τη λειτουργία του μητρώου υδροληψιών (ΕΜΣΥ), βάσει του οποίου ελέγχεται η άντληση του νερού άρδευσης.
- 4.10 Όσον αφορά το μέτρο «Συστηματική παρακολούθηση φυσικοχημικών, βιολογικών, οικολογικών παραμέτρων και παρακολούθηση της μεταβολής του βάθους της λίμνης Παμβώτιδας» (MM21312CJ0201), θα πρέπει να επισημανθεί ότι ήδη λειτουργεί το «Εθνικό Δίκτυο παρακολούθησης» και γίνεται συστηματικά η ποιοτική παρακολούθηση των φυσικοχημικών και βιολογικών παραμέτρων της λίμνης.
- 4.11 Να αποσαφηνιστεί το πλαίσιο και η χρησιμότητα του σχεδίου διαχείρισης επισκεπτών. Θεωρούμε ότι δεν αποτελεί αντικείμενο της παρούσας μελέτης, παρά αποτελεί θέμα ειδικού σχεδιασμού.
- 4.12 Όσον αφορά στα Κανονιστικά Πλαίσια του Πίνακα 5.3-5, που θα συνταχθούν από ΜΔΠΠ/ΟΦΥΠΕΚΑ, δεν είναι σαφές από ποιον θα ελέγχεται η εφαρμογή τους.
- 4.13 Προκύπτει ασάφεια στις αρμοδιότητες του ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ σε σχέση με τις αρμοδιότητες των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και Περιφερειών λόγω του ότι τα όρια των Προστατευόμενων Περιοχών δεν συμπίπτουν με τα διοικητικά όρια των Περιφερειών της Χώρας.
- 4.14 Δεν γίνεται καμία αναφορά σχετικά με τη υποστελέγωση των υπηρεσιών ως προς το ανθρώπινο δυναμικό που ασκεί έλεγχο στην υλοποίηση των μέτρων.

5. Ειδικές παρατηρήσεις που αφορούν στο Εθνικό Πάρκο Βόρειας Πίνδου

5.1. Πλαίσιο για Απάτητα Βουνά

Δεν είναι σαφές αν αυστηροποιείται το πλαίσιο προστασίας λαμβάνοντας υπόψιν τις δεσμεύσεις των ΥΑ που ακολουθούν και τι εξυπηρετεί η αυστηριοποίηση αυτή.

- ΥΑ οικ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/119003/3595 "Πρόσθετοι όροι και περιορισμοί για την προστασία της περιοχής άνευ δρόμων του όρους Σμόλικας εντός του Εθνικού Πάρκου Βόρειας Πίνδου" (ΦΕΚ 1009/Δ/2021).

- ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/119005/3597 «Πρόσθετοι όροι και περιορισμοί για την προστασία της περιοχής άνευ δρόμων του όρους Τύμφη εντός του Εθνικού Πάρκου Βόρειας Πίνδου” (ΦΕΚ 1006/Δ/2021)

5.2. Ανθρωπογενείς δραστηριότητες εντός της ΖΠΦ

Θα πρέπει να υπάρξει πρόβλεψη για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων σχετικών με τη διατήρηση της υλοτομίας με παραδοσιακές πρακτικές (πρυστήρια και κορμποπλατείες) στις δασικές περιοχές εντός της ΖΠΦ.

5.3. Οδικό Δίκτυο

Το επαρχιακό και δημοτικό οδικό δίκτυο που ενώνει τοπικές κοινότητες και οικισμούς, θα πρέπει να μπορεί να διαπλευρωθεί, να ασφαλοστρωθεί και να συντηρηθεί για λόγους οδικής ασφάλειας και να επιτρέπονται τα έργα υποδομής που συνοδεύουν τα έργα οδοποιίας.

Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στους δασικούς δρόμους κυρίως για λόγους πυροπροστασίας.

Η σχετική αναφορά στο κείμενο βρίσκεται στο κεφάλαιο 4 της ΕΠΜ και αναφέρει: «Έτσι, πχ στις ΖΠΦ του ΕΠ Βόρειας Πίνδου απαγορεύεται η διαπλάτυνση και η ασφαλοστρωση υφιστάμενων δρόμων κίνησης μηχανοκίνητων οχημάτων και κάθε νέα διάνοιξη, ανεξαρτήτως κατηγορίας και κάθε είδους τεχνική επέμβαση, μεταβολή ή αλλοίωση του φυσικού περιβάλλοντος. Επιτρέπεται η συντήρηση υφιστάμενων οδών με αποκλειστικό στόχο τη διαχείριση της περιοχής και η εγκατάσταση πινακίδων οδοσήμανσης του Υπουργείου Υποδομών & Μεταφορών. Από την ρύθμιση αυτή εξαιρούνται οι υφιστάμενες επαρχιακές οδοί που εξυπηρετούν συγκεκριμένους οικισμούς. Περαιτέρω, η κίνηση οχημάτων στις υφιστάμενες οδούς επιτρέπεται μόνο για εργασίες διαχείρισης και προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος καθώς και για την αντιμετώπιση έκτακτων περιστατικών. Η διέλευση οχημάτων για τη μεταφορά κοπαδιών καθώς και η διέλευση κοπαδιών κατά τις εαρινές και φθινοπωρινές μετακινήσεις επιτρέπεται από συγκεκριμένους δρόμους και κατόπιν σχετικής άδειας από τη ΜΔΠΠ.»

5.4. Δημιουργία ΖΔΟΕ εντός της ΖΠΦ

Προκειμένου να εξασφαλιστεί η ουσιαστική λειτουργία των οικισμών κατά οριζόντιο τρόπο, με γνώμονα την προστασία του περιβάλλοντος, να δοθεί στο σύνολο των οικισμών που βρίσκονται στη ΖΠΦ η δυνατότητα δημιουργίας μικρού εύρους ζώνης ΖΔΟΕ (ή κατά προτίμηση ΖΒΔΦΠ), γύρω από τον οικισμό, εντός της ΖΠΦ, προκειμένου να επιτρέπονται τα απαιτούμενα έργα κοινής

ωφέλειας (ύδρευση, αποχέτευση, μονάδες επεξεργασίας λυμάτων) και εγκατάσταση παραγωγικών μεταποιητικών δραστηριοτήτων μικρής κλίμακας (μονάδες οικοτεχνίας παραγωγής αρωματικών ελαίων, τυροκομία, επεξεργασία και συσκευασία ιπποφάες, κράνα, μικρά εργαστήρια επεξεργασίας ειδών ξυλείας κλπ.) στις εκτός οικισμού περιοχές πέριξ των οικισμών. Σύμφωνα με τους μελετητές προτείνονται μικρές περιφερειακές περιοχές οικισμών που βρίσκονται εντός ΖΠΦ μόνο για τους οικισμούς Κλειδωνιά, Βίκο, Πάπιγκο και Μικρό Πάπιγκο.

5.5. Τουριστικά καταλύματα – Εστίαση – κλπ

- Η προϋπόθεση της λειτουργίας των τουριστικών καταλυμάτων υπό την εποπτεία της ΜΔΠΠ, δεν στηρίζεται σε νομικό πλαίσιο
- Θα πρέπει να εξεταστεί ο περιορισμός των 200τμ σε χώρους εστίασης και των 150 κλινών σε ξενοδοχειακές μονάδες, σε περιοχές που παρουσιάζουν οικονομική δυναμική που οφείλεται στην τουριστική ανάπτυξη.

Επισημαίνεται ότι ειδικά για το Εθνικό Πάρκο στις ΣΔΟΕ 8-16 (Λιγγιάδες) επιτρέπεται αγροτουριστικός ξενώνας μέχρι 10 κλίνες εγγύς του οικισμού.

5.6. Επαγγελματικά Εργαστήρια

Τα μικρά επαγγελματικά εργαστήρια για την επεξεργασία τοπικών προϊόντων (μονάδες οικοτεχνίας), σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 είναι μέχρι 400τμ. Η μελέτη ορίζει στο Εθνικό Πάρκο στις ΖΔΟΕ 5-16 και στη ΖΒΔΦΠ την ίδρυση νέων μέχρι 300τμ. Να παραμείνει η ρύθμιση ως έχει στο Π.Δ.59/2018 ώστε να μην δημιουργηθεί αναγκαιότητα τροποποίησης του, με ότι προβλήματα και καθυστερήσεις μπορεί να προκύψουν από αυτό.

5.7. Βόσκηση

Σε όλες τις ζώνες που επιτρέπεται η βόσκηση και η εκτατική μορφή (μετακινούμενοι κτηνοτρόφοι) θα πρέπει να επιτρέπονται κτηνοτροφικές υποδομές μη μόνιμου χαρακτήρα.

Η αρμοδιότητα ελέγχου της βόσκησης θα πρέπει να εξεταστεί αν θα ανήκει στη ΜΔΠΠ μέχρι την έγκριση του Διαχειριστικού Σχεδίου Βόσκησης από την αρμόδια υπηρεσία.

Όπως δηλώσαμε στην εισαγωγή το Τ.Ε.Ε. – Τμήμα Ηπείρου θεωρεί απαραίτητη τη θεσμοθέτηση των Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών, των Σχεδίων Διαχείρισης και των Προεδρικών Διαταγμάτων που θα ακολουθήσουν. Στην κατεύθυνση αυτή επισημαίνοντας την κρισιμότητα του θέματος της περιβαλλοντικής προστασίας, αναμένουμε οι προτάσεις μας να ληφθούν σοβαρά υπ' όψιν.

Για τη Διοικούσα Επιτροπή
Ο Πρόεδρος

Ιωάννης Τσίγκρος

Κοινοποίηση:

- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας
  - i) Γραφείο Γενικού Γραμματέα
  - ii) Γραφείο Συντονιστή
- Περιφέρεια Ηπείρου
  - i) Γραφείο Περιφερειάρχη
  - ii) Γραφείο Περιβάλλοντος
- Δήμο Ιωαννιτών – Γραφείο Δημάρχου
- Δήμο Ζαγορίου – Γραφείο Δημάρχου
- Δήμο Κόνιτσας – Γραφείο Δημάρχου
- Τ.Ε.Ε. – Γραφείο Προέδρου
- Περιφερειακά Τμήματα Τ.Ε.Ε.
- Μ.Μ.Ε. Ηπείρου